

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

18 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 28 ianuarie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Plagov Pavel Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în or.Xxxxx, str. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță: 21.05.2018 – 27.07.2018;*

2. *instanța de apel: 15.11.2018 – 28.01.2019;*

3. *instanța de recurs: 02.08.2019 – 18.12.2019.*

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Cahul, sediul Taraclia din 27 iulie 2018, Plagov Pavel a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin.(2) lit. b) Cod penal, și cu aplicarea art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită o pedeapsă sub formă de 16 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

S-a respins cererea procurorului privind încasarea a cheltuielilor judiciare în mărime de 2100, ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Plagov Pavel în una din zilele anului 2010 în scopul confecționării, deținerii și folosirii unor documente oficiale false, de importanță deosebită, care acordă drepturi, acționând de comun acord cu o persoană neidentificată de organul de urmărire penală, a transmis persoanei

neidentificate, datele buletinului de identitate, fotografia și suma de 100 dolari SUA, în scopul perfectării permisului de conducere fals pe numele său. Ulterior, a primit de la persoana neidentificată, permisul de conducere al Republicii Moldova, fals cu categoriile „A”, „B”, „C”, nr. xxxxx eliberat la data de 13.08.2010, perfectat pe numele Plagov Pavel, pe care l-a deținut până la data de 01 aprilie 2018, când în s. Balabanu, r-nul Taraclia, pe drumul public R-38, lângă stația de alimentare cu combustibil Bemol, conducând automobilul de model „BNW 525 TSD”, cu n/î înregistrat în Bulgaria xxxxx, fiind stopat de către inspectorii Batalionului de Patrulare „Sud”, Popov S. și Velicev V., cărora l-a prezentat la control.

Acțiunile lui Plagov Pavel au fost calificate în baza art. 361 alin. (2), lit. b), c), Cod penal, conform indicilor - *confeccionarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale, care acordă drepturi, săvârșite referitor la un document de importanță deosebită, săvârșite de două sau mai multe persoane.*

Prin ordonanța procurorului în Procuratura r-lui Taraclia, Chirnev Victor, de modificarea învinuirii din 09 iulie 2018 s-a modificat învinuirea în privința lui Plagov Pavel din art. 361 alin. (2) lit. b), c), Cod penal în art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, conform indicilor - *confeccionarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale, care acordă drepturi, săvârșite de două sau mai multe persoane.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în procuratura r-lui Taraclia, Vornicov Victor, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței în partea înlocuirii pedepsei din muncă neremunerată în folosul comunității în amendă în mărime de 550 unități convenționale, echivalentul a 27500 lei cu admiterea cerinței procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 2100 lei.

3.1. În motivarea apelului a invocat că, nu este de acord cu sentința enunțată, deoarece prima instanță i-a stabilit o pedeapsă prea aspră inculpatului Plagov Pavel.

Pedeapsa stabilită de instanța de fond inculpatului nu a fost individualizată în conformitate cu cerințele art. 75 Cod penal, nu s-a ținut cont de persoana celui vinovat, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de circumstanțele care atenuează răspunderea inculpatului în conformitate cu art. 76 Cod penal.

Inculpatul nu are antecedente penale, a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii incriminate și a dat dovadă de căință sinceră, respectiv consideră că aplicarea pedepsei în formă de amendă ar asigura în conformitate cu art. 61 alin. (2) Cod penal atingerea scopului pedepsei penale.

Referitor la cheltuielile judiciare a indicat că, atât la faza de urmărire penală, cât și

în cadrul procedurii judiciare Plagov Pavel nu a achitat cheltuielile judiciare în mărime de 2100 lei.

La soluționarea chestiunii ce ține de cheltuielile judiciare, aceasta necesită să fie soluționată reieșind din prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, care pe prim plan îl pune pe condamnat responsabil de aceste cheltuieli. Doar în cazul în care se constată că condamnatul nu este în stare să suporte cheltuielile din diferite motive, cheltuielile sunt trecute în contul statului.

A precizat că, atât în cadrul urmăririi penale și în cadrul procedurii judiciare pe cauză nu s-a stabilit dacă Plagov Pavel este insolubil sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care le are la întreținere.

Ținând cont că situația materială a lui Plagov Pavel nu corespunde nici unei condiții prevăzute de art. 229 Cod de procedură penală cu privire la eliberarea de plată a cheltuielilor judiciare, fiind recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, urmează de a suporta cheltuielile judiciare în mărime de 2100 lei.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 28 ianuarie 2019, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de către procuror, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, sentința este contestată de către procuror în partea stabilirii pedepsei penale cât și în partea respingerii cerinței procurorului privind încasarea de la Plagov Pavel a cheltuielilor judiciare în mărime de 2100 lei.

Astfel, instanța de apel, cu referință la criticile apelantului referitor la pedeapsa penală aplicată de către instanța de fond, a relevat că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni, urmează a-i fi aplicată o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată. Totodată, pedeapsa se aplică în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului Penal.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiat argumentul invocat de procuror referitor la faptul că instanța de judecată stabilind pedeapsa penală nu a luat în considerație prevederile art. 61 Cod penal, or, la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de judecată a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 70 și 75 Cod penal. La individualizarea pedepsei, instanța de fond corect și în deplină măsură a ținut cont de motivul și gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază și agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra

corectării și reeducării vinovatului.

Procurorul, potrivit cererii de apel a considerat oportun a fi stabilită inculpatului Plagov Pavel o pedeapsă penală mai blândă sub formă de amendă în mărime de 550 unități convenționale echivalent a 27500 lei.

Instanța de apel nu a acceptat poziția procurorului precum că, stabilirea pedepsei penale sub formă de amendă în mărime de 550 unități convenționale echivalent a 27500 lei, este o pedeapsă echitabilă și corespunzătoare pentru inculpat, reieșind din personalitatea inculpatului și circumstanțele cauzei.

Atât în cadrul instanței de fond, cât și în cadrul ședinței instanței de apel, inculpatul Plagov Pavel a declarat că nu are posibilitatea să achite amenda din lipsa surselor financiare așa cum nu este angajat în câmpul muncii, astfel fiind predispus să lucreze în contul statului.

Instanța de apel a constatat că, sentința primei instanțe este criticată de procurorul Vornicov Victor și în partea respingerii cerinței de a fi încasate din contul inculpatului Plagov Pavel cheltuielile de judecată în mărime de 2100 lei pentru efectuarea expertizelor judiciare.

Sub acest aspect, verificând legalitatea sentinței, s-a atestat că instanța de fond întemeiat a respins cerința acuzatorului de stat privitor la încasarea cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei judiciare din contul inculpatului Plagov Pavel în mărime de 2100 lei.

S-a atestat că în prezenta cauză penală ordonatorul expertizelor judiciare a fost organul de urmărire penală, fără a exista o asemenea cerere din partea apărării sau din partea inculpatului.

În sensul dat, instanța de apel a respins solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului Plagov Pavel în mărime de 2100 lei, or, acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului invocă următoarele argumente:

- în partea stabilirii pedepsei în privința lui Plagov Pavel, instanțele nu au ținut

cont de persoana celui vinovat și anume că inculpatul nu are antecedente penale, a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii incriminate și a dat dovadă de căință sinceră, respectiv considerăm ca aplicarea pedepsei în forma de amendă ar asigura în conformitate cu art. 61 alin. (2) Cod penal atingerea scopului pedepsei penale;

- corectarea lui Plagov Pavel poate avea loc doar prin aplicarea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 550 unități convenționale, echivalentul a 27500 lei, și din aceste considerente sentința și decizia instanței de apel urmează a fi casată parțial cu stabilirea unei pedepse mai blânde;

- consideră neîntemeiată soluția instanței de fond și instanței de apel de a respinge cerința privitor la încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului Plagov Pavel în beneficiul statului în sumă de 2100 lei

În primul rând, cheltuieli legate cu efectuarea expertizelor judiciare sunt cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală - expertiza judiciară.

În al doilea rând, la soluționarea chetiuinii cine suportă cheltuielile respective, trebuie soluționată reieșind din prevederile art. 229 alin. (1) CPP, care pe prim plan pune sarcina pe condamnat, responsabil de aceste cheltuieli în legătură cu comiterea infracțiunii. Și doar dacă condamnatul nu este în stare să le achite din diferite motive, invaliditate, incapacitatea juridică etc., cheltuielile sunt trecute în contul statului.

În al treilea rând, instanța de apel, odată ce a dispus respingerea cererii procurorului încasării de la inculpatul sumei de 2100 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, nu a dispus trecerea acestora în contul statului, astfel, rezultă că nu dispunem de o dispoziție referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare, așa cum se cere prin prevederile art. 397 pct. 5) și art. 416 Cod de procedură penală. Orice prejudiciu cauzat fie persoanei fizice/juridice sau statului trebuie să fie reparat.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității recursului declarat din următoarele considerente.

În drept, soluția de inadmisibilitate a recursului declarat de procuror, își are sediul juridic în dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, unde este stipulat că, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, poate să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

În prezenta speță, în recursul declarat, partea acuzării, indică ca temei de casare a

hotărârii instanței de apel, art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care s-au aplicat pedepse individualizate, contrar prevederilor legale, nefiind de acord cu aplicarea pedepsei sub formă de 16 ore muncă neremunerată în folosul comunității, în privința inculpatului, solicitând aplicarea unei pedepse mai blânde sub formă de amendă în mărime de 550 unități convenționale.

În același timp, Colegiul penal constată că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, din care considerente nu se va expune referitor la aceste aspecte.

Analizând temeiul invocate pentru recurs, în raport cu circumstanțele și materialele cauzei, Colegiul penal consideră, că în prezenta speța nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, iar instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, stabilită conform sancțiunii art. 217 alin. (2) Cod penal, ținând cont și de dispozițiile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Așadar, Colegiul penal reține, că inculpatul a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii contra sănătății publice și conviețuirii sociale, prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, cauza fiind examinată în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, în acest caz, trebuie luate în vedere, în egală măsură persoana inculpatului și respectiv, reeducarea și reintegrarea sa socială, cât și dimensiunea fenomenului infracțional și așteptările societății față de mecanismul justiției penale, pentru a realiza o proporționalitate reală între aceste aspecte.

Potrivit alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor imputate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, solicitare care a fost admisă de către instanță prin încheiere protocolară, beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare ori cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducere cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Sanctiunea art. 361 alin. (2) Cod penal, prevede pedeapsă cu amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de

la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 5 ani, calificându-se conform art. 16 Cod penal, ca infracțiune mai puțin gravă.

Instanța de recurs reține, că prima instanță a stabilit inculpatului în temeiul art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, pedeapsă sub formă de 16 ore muncă neremunerată în folosul comunității, soluție ce a fost menținută și de către instanța de apel.

Conform alin. (1) art. 75 Cod penal, persoanei recunoscută vinovată de săvârșirea unei infracțiuni, inclusiv prin procedura de judecare în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială a prezentului Cod și în conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal, aplicate prin prisma prevederilor alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată va ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Colegiului penal consideră, că instanța de apel a ținut cont de toate circumstanțele cauzei și a aplicat inculpatului o pedeapsă echitabilă și conformă prevederilor legale, luând în considerație toate criteriile generale de individualizare a pedepsei, iar modalitatea de executare a acesteia stabilită în sarcina inculpatului, a fost individualizată corect și în așa fel, încât acesta să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

În continuare, Colegiul statuează că, partea acuzării invocă ca temei de drept pentru casarea deciziei recurate și pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, considerând că instanța de apel eronat a respins solicitarea acuzării de a dispune încasarea de la inculpată în bugetul statului a cheltuielilor judiciare sumă de 2 100 lei, deoarece statul nu este obligat să suporte aceste cheltuieli.

Astfel, Colegiul penal atestă că, instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluționarea chestiunii legate de cheltuielile judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 2), 6) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se

dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale, altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, respectivele cheltuieli urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de apel și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Art. 6 din Convenția europeană cu privire la drepturile omului, impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

De asemenea, Colegiul penal ține să remarce că, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2), instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

În această ordine de idei, instanța de recurs ordinar susține poziția instanței de apel care corect a respins ca fiind neîntemeiată solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatei în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în suma de 2 100 lei, cheltuieli care au fost suportate pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/3-R-198 din 11.04.2018.

Ca urmare, Colegiul penal conchide că, temeiurile indicate de către procuror nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor adoptate pe caz și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 28 ianuarie 2019, în cauza penală privindu-l pe inculpatul **Plagov Pavel Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **17 ianuarie 2020**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana